

ձեռագրին յիշատակարանին մէջ, իբր վերջին ստացողը նոյն ձեռագրին որ է Մեկն. Սիրաբայ ի Յկթ. պտրք. ե: Զաքարիա եպս. 1792 ին Ս. Յակոբի իբր յիշատակ կը նուիրէ սեւ թաւիշի վրայ ահանազարդ եւ մարգարտայեռ սաղաւարտ մը (Յուց. Պ.):

1786
 ԶԱՔԱՐԻԱ ՊԵ. ԿՈՓԵՅԻ.— (Տարոն) Ծ. 1770 ին. հայրը՝ Պետրոս ֆն. աշկ. ներսէս ար. Աշտարակեցիին (յետոյ կթղ.). ուսուցը կատարելագործելու համար կուգայ Պոլիս եւ յետոյ կը մեկնի Վենետիկ. ուր ընթացքը լրացնելով՝ Թէոդորոս պարք. ի օրով կ'այցելէ Ս. Յակոբի վանքը. որուն կը միաբանակցի. Զո. վրդ. առաջարկութեամբ Արփիարեան Փիլիպպոս ամիրայի կնոջը՝ որ ուխտաւորութեամբ Ս. Յակոբ կը գտնուէր: Նւ. Բալուի. Տիգրանակերտի, Սասունի, Մատենի եւ Զմիւռնիայի (1820—1825) ՓԿԵ. (1826—29). նորոգել կուտայ 1829 ին Բրիտտոսի Ս. Գերեզմանին վրայ Ս. Յակոբի միաբանութեան պատարագելու իրաւունքի հրովարտակը, աշխատակցութեամբ Յարութիւն Պեգնեան եւ Միխայել Փիշնիշեան ամիրաներուն, որոց յիշատակարանները ցարդ կը մնան Բրիտտոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: Այս հրովարտակին հետ Զաքարիա վրդ. ի կը շնորհուի երկու հրամանագիր եւս, առաջինով կը հրամայուի Ս. Յակոբի պարտքին դրամը՝ ոչ թէ ըստ տեսակին վճարելու, այլ ըստ արժողութեան ընթացիկ գնոց, երկրորդով՝ չափաւոր սահման մը կը դրուի հրովարտակներու արձանագրութեան նորոգի ըսուած տուրքին (Սաւարան էջ 1180—81): Զաքարիա վրդ. Գողգոթայի սեփականութեան խնդրին պատճառաւ կ'աքսորուի Կիպրոս 1830 ին. միջնորդութեամբ պատրիարքարանի կը դառնայ աքսորէն եւ կը ձեռնադրուի եպս. 1833 ին, յետոյ փոխանորդ Ս. Յակոբի մէջ. կ'ուղեւորի Եգիպտոս եւ Խտիվ Մէհմէտ Ալի փաշային կը ներկայանայ 1833 ին, Ս. Յակոբի վանքի տպարանը առաջին անգամ կը հաստատուի Զաքարիա եպս. ի ձեռնարկութեամբ 1833 ին, (Ակնարկ. էջ 15—26). ՊԵ. 1841 ին. բացումն ժառ. Վարժ. ի Ռէմլէի մէջ 1843 ին, որ 1845 ին կը փոխադրուի Ս. Յակոբի վանքը. կ'ստանայ պատուանշաններ Ռուսաց Նիկողայոս կայսրէն եւ Սուլթան Մէճիտէն (1843-45). 1843 ին կ'ընտրուի կթղ. ամենայն հայոց, բայց կը հրաժարի. կաթողիկոսական իրաւանց վերահաստատութեան առթիւ 1843 ին կոնգակ կ'ստա-